

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **X. D. T.**, zastoupeného Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Praha 3, Olšanská 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 12. 2014, č. j. 1 A 54/2014 - 31, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 20. 10. 2014, č. j. CPR-14046-2/ČJ-2014-930310-V234, zamítla žalovaná odvolání žalobce (dále jen „stěžovatel“) a potvrdila rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen správní orgán I. stupně), ze dne 23. 7. 2014, č. j. KRPA-444216-62/ČJ-2013-000022, jímž správní orgán I. stupně stěžovateli podle ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 1 a § 119 odst. 1 písm. c) body 1 a 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uložil správní vyhoštění a současně stanovil dobu, po kterou nelze stěžovateli umožnit vstup na území členských států Evropské unie na dva roky. Počátek doby, po kterou stěžovateli nelze umožnit vstup na území členských států EU, správní orgán I. stupně podle § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanovil od okamžiku, kdy stěžovatel pozbude oprávnění k pobytu na území ČR. Současně byla stěžovateli stanovena doba k vycestování dle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, a to do 30 dnů po nabytí právní moci uvedeného rozhodnutí. Podle ustanovení § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců správní orgán I. stupně dále rozhodl, že se na stěžovatele nevztahují důvody znemožňující vycestování podle § 179 citovaného zákona.

Stěžovatel rozhodnutí žalované napadl žalobou, která byla rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 29. 12. 2014, č. j. 1 A 54/2014 – 31, jako nedůvodná zamítnuta.

Rozsudek městského soudu následně stěžovatel napadl kasační stížností, v jejímž doplnění doručeném zdejšímu soudu dne 27. 1. 2015 požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Stěžovatel je přesvědčen, že podmínky, za nichž zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), umožňuje přiznat žalobě, resp. kasační stížnosti, odkladný účinek, jsou splněny. Při nepřiznání odkladného účinku by totiž nabylo vykonatelnosti rozhodnutí o správním vyhoštění, na jehož základě by byl stěžovatel nucen opustit území ČR. Dle stěžovatele již samotný fakt, že by musel opustit území ČR, pro něj znamená zásadní újmu, která je násobena znemožněním jeho účasti na soudním řízení. Vzhledem k tomu, že jiným osobám nemůže vzniknout prakticky žádná újma, je újma, která by byla způsobena výkonem napadeného rozhodnutí stěžovateli, nepoměrně větší než újma potenciálně ohrožující jiné osoby. Stěžovatel připomíná, že má na území ČR manželku a nezletilého potomka, s nimiž sdílí společnou domácnost. Přiznání odkladného účinku není dle jeho názoru ani v rozporu s veřejným zájmem, ba právě naopak, vzhledem k tomu, že je jistě veřejným zájmem, aby byla zachována všechna procesní práva stěžovatele, zejména právo na spravedlivý proces. V této souvislosti stěžovatel odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100 a ze dne 23. 1. 2013, č. j. 6 As 82/2012 – 37.

Žalovaná ve svém vyjádření s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí. Dle jejího názoru nemůže být odůvodnění zásahem do práva cizince na spravedlivý proces užito jako obecného nástroje pro další legalizaci pobytu cizince na území ČR, obzvláště za situace, kdy pro neoprávněný pobyt na území ČR bylo cizinci rozhodnutí o správním vyhoštění vydáno. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve věci správního vyhoštění stěžovatele je tak z důvodu předchozího neoprávněného pobytu na území ČR v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Tím je požadavek, aby se na území ČR zdržovali pouze ti cizinci, kteří dodržují právní předpisy a respektují právní řád ČR. Má-li být správní opatření ve formě správního vyhoštění při zjištění neoprávněnosti pobytu na území ČR opatřením účinným, musí jeho účinky nastat co nejdříve po spáchání protiprávního jednání (resp. po jeho projednání). Další legalizaci pobytu cizinců na území ČR z důvodu využití všech opravných prostředků v rámci správního či soudního řízení je bezdůvodně prodlužována doba jejich dalšího pobytu na území ČR, během které se cizincům nabízí, aby např. prostřednictvím svých vazeb na území (např. zintenzivněním zájmu o potomky, navázáním vztahu, početím dítěte, ovlivněním svědků) dosáhli důvodnosti aplikace ustanovení § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců pro nepřiměřenost zásahu rozhodnutí o správním vyhoštění do jejich soukromého a rodinného života.

Podle ustanovení § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce (zde stěžovatele) nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelem a skutečností vyplývajících ze správního spisu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

pokračování

Zdejší soud vycházel zejména z předpokladu, že nedojde-li k odkladu právních účinků rozsudku Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí o správním vyhoštění, do doby meritorního rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, byl by stěžovatel v důsledku právních účinků pravomocného a vykonatelného správního rozhodnutí nucen opustit území České republiky, a to ještě před rozhodnutím kasačního soudu. Podstatné přitom je, že pro řádný výkon stěžovatelova ústavního práva na spravedlivý proces je třeba, aby stěžovatel mohl setrvat na území České republiky do skončení řízení o jeho kasační stížnosti. Byť je stěžovatel v tomto řízení v souladu s požadavkem soudního řádu správního zastoupen advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. Nejvyšší správní soud proto spatřuje nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, spojenou s nuceným opuštěním České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti stěžovatele, především v možné újmě na výkonu jeho práva na spravedlivý proces. Z tohoto důvodu ostatně přiznává § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců žalobě proti rozhodnutí o správním vyhoštění odkladný účinek na vykonatelnost napadeného rozhodnutí ex lege (s výjimkou případů vyhoštění cizince z důvodu ohrožení bezpečnosti státu) a není tedy bez dalšího dán důvod, proč by obdobnou možnost setrvat na území České republiky neměl mít vyhošťovaný cizinec i po dobu následného kasačního řízení. V daném případě lze tedy nalézt příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem zákonem předpokládané újmy u stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2012, č. j. 4 As 56/2012 – 58).

Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska splnění druhého zákonného předpokladu, a dospěl k závěru, že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem. Pokud jde o splnění uvedeného předpokladu, vychází zde soud z povahy věci, z obsahu spisového materiálu a z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, kde dospěl k závěru, že *„[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS).“*

S ohledem na důvody správního vyhoštění leží v daném případě proti podstatné újmě, která hrozí stěžovateli, riziko narušení veřejného zájmu jen nízké nebo maximálně mírné intenzity.

Stěžovatel nebyl vyhoštěn z důvodu ohrožení bezpečnosti státu; byl vyhoštěn podle ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 1 a § 119 odst. 1 písm. c) bod 1 a 2 zákona o pobytu cizinců, přičemž námitky žalované, která s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí, nejsou důvodné.

Přiznáním odkladného účinku nedochází k bezdůvodnému prodlužování pobytu stěžovatele na území ČR, neboť jeho pobyt na území ČR je nezbytný pro zajištění jeho práva na spravedlivý proces, jak bylo popsáno shora. K uvedenému lze doplnit, že uložené správní vyhoštění a povinnost cizince vycestovat z České republiky představují zásah do práva na respektování rodinného či soukromého života ve smyslu článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva“). Z tohoto ustanovení kromě substantivních negativních a pozitivních závazků vyplývají i závazky procedurální. Zásahy do zájmů chráněných článkem 8 Úmluvy totiž musí vyplývat z rozhodovacího procesu, který je spravedlivý a poskytuje dostatečný respekt k zájmům vyplývajícím z práva na respektování soukromého a rodinného života (srov. rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. 5. 2001, *T. P. a K. M. proti Spojenému království*, stížnost č. 28945/95, bod 72, či rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 25. 9. 1996, *Buckley proti Spojenému království*, stížnost č. 20348/92, bod 76). Osobám, do jejichž práv je v určitém řízení zasazeno, musí být dostatečným způsobem umožněno v tomto řízení chránit své zájmy. V tomto ohledu proto existuje určitá provázanost mezi článkem 8 Úmluvy a zárukami, které garantuje právo na spravedlivý proces dle článku 6 Úmluvy (viz Kmec, J.; Kosař, D.; Kratochvíl, J.; Bobek, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 887). Ostatně i zákonodárce si byl těchto skutečností zřejmě vědom, když žalobě proti rozhodnutí správních orgánů o správním vyhoštění přiznal odkladný účinek přímo ze zákona (§ 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců).

Z výše uvedeného plyne, že argumentace žalované je mylná. Názor žalované, že legalizací pobytu cizinců na území ČR z důvodu využití *všech opravných prostředků* v rámci správního či soudního řízení je *bezdůvodně* prodlužována doba jejich dalšího pobytu na území ČR, nesprávnost úsudku žalované jen potvrzuje, neboť je v přímém rozporu s § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, který přiznává odkladný účinek žalobě proti rozhodnutí o správním vyhoštění. Přijetí závěrů žalované tak, jak je prezentuje ve svém vyjádření, by ve svých důsledcích znamenalo odepření práva cizincům (v projednávané věci stěžovateli) na spravedlivý proces jako jednoho ze základních lidských práv. V této souvislosti je rovněž vhodné zdůraznit, že posouzení, zda se cizinec (stěžovatel) na území ČR zdržuje oprávněně či nikoli a zda byly splněny předpoklady pro rozhodnutí o správním vyhoštění či nikoli, je teprve výsledkem správního (popř. soudního) řízení. Není snad ani třeba dodávat, že při akceptaci závěrů žalované by ztratily jakýkoli smysl nejen opravné prostředky ve správním řízení, ale také prostředky obrany cizince (stěžovatele) ve správním soudnictví. Takový stav je pochopitelně zcela nepřipustný.

Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek podle § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žaloba stěžovatele proti pravomocnému rozhodnutí o jeho správním vyhoštění měla *ex lege* odkladný účinek, postačí v daném případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku Městského soudu v Praze, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalované ve věci správního vyhoštění stěžovatele.

pokračování

Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. února 2015

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu